

Povzetek, zaključki in priporočila za MIZKŠ

Javni posvet: Ples- Rob-Središče; 19. september 2012

Na posvetu, ki ga je organizirala Mreža sodobnega plesa in ga pospremila s knjižico z istim naslovom, so organizatorji ob izteku dvoletnega projekta predstavili svoje delovanje, skušali odpreti prostor med različnimi pogledi na prihodnost slovenskega sodobnega plesa, soočiti predloge za novo finančno perspektivo za umetnost in kulturo, za opolnomočenje NVO za izvajanje tistih javnih služb, ki se ne izvajajo v javnem sektorju, za zagotovitev profesionalnih pogojev dela v umetnosti in kulturi in za dvig zaposljivosti v NVO.

Najprej je Rok Vevar v grobih potezah očrtal zgodovino sodobnega plesa v Sloveniji od tridesetih let prejšnjega stoletja do danes, opozoril je na različne stopnje družbenega (ne)priznanja te umetniške zvrsti in njenih nosilcev skozi čas, s tem pa seveda na težavne pogoje ustvarjanja. Prav to je tudi razlog, da je dokumentacija o tej produkciji pomanjkljiva, materialna zgodovinska sled te tako minljive umetnosti pa polna vrzeli.

Poslanstvo mreže, podobno tistemu, ki ga je imel februarja ukinjeni Center za sodobni ples, je predstavila Sadra Đorem: skrb za ustrezen zakonodajni okvir, za ureditev statusa sodobnih plesalcev in spodobne produkcijske pogoje, pa tudi za postprodukcijo, ki je zaradi finančne podhranjenosti rak rana slovenskega sodobnega plesa, in decentralizacijo, ki bo ne le spodbudila lokalni razvoj, ampak tudi razširila zavest o kreativnem potencialu sodobnega plesa zunaj večjih mest.

Tamara Bračič Vidmar je predstavila potek, rezultate in cilje Gibanice na turneji, ki je obiskala štiri slovenska mesta: povezovanje producentov iz Ljubljane z lokalnimi producenti in umetniki, povezovanje med nepovezanimi lokalnimi dejavniki, vključevanje deprivilegiranih skupin, oblikovanje občinstva, ki je zunaj Ljubljane še v prebujanju. Petra Hazabent je predstavila nekaj tujih modelov takšnih mrež.

O tem, kakšna je sedanost Mreže za sodobni ples (začetne težave delovanja mreže, vladna ukinitvev Centra za sodobni ples- CSP v začetku leta) in njena prihodnost, je spregovoril njen vodja Goran Bogdanovski. Za ureditev statusa samozaposlenih v kulturi in delno za sistemsko ureditev nevladnega sektorja bi po njegovem država morala zagotoviti sredstva (okoli deset milijonov evrov) iz Evropskega socialnega sklada (ESS), za razvoj infrastrukture na področju uprizoritvenih umetnosti pa iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

Država kulture še vedno ne razume kot dobroto tudi v ekonomskem smislu, pa je menil Andrej Srakar iz Asociacije. Razlogi za to so gotovo v pomanjkljivem dialogu oblasti z NVO. Glede povečanja sredstev za kulturo je Srakar bolj črnogled, prepričan pa je, da bi država morala urediti zakonodajo, ki bi spodbujala sponzorstvo

in donatorstvo z davčnimi olajšavami; veliko bi bilo treba narediti tudi pri osveščanju državljanov, saj jih trenutno le deset odstotkov nameni del dohodnine nevladnim organizacijam.

Predstavniki ministrstva za pravosodje in javno upravo Jurij Mezek je opozoril, da Slovenija iz strukturnih skladov ne bo več imela možnosti dobivati veliko denarja, ker je dosegla stopnjo razvoja, ko naj bi bile NVO zmožne preživeti brez evropske pomoči. Znesek za razvoj NVO za prihodnje leto bo manjši (za letos je znašal 4,8, za prihodnje leto le 4,3 milijona evrov), predstavniki NVO pa se morajo tudi samokritično vprašati, ali so zares dovolj strokovno usposobljeni za izvajanje javnih služb.

Mojca Jan Zoran iz MIZKŠ je opozorila na pomanjkanje analiz in kriterijev pri delovanju NVO in na nejasno razmejitev med profesionalci in ljubitelji, ukinitvev CSP pa je pripisala tudi neoblikovanju njegovega programa v lanskem letu. Davor Bujinac, predstavnik MOL, je podčrtal neenaka merila ministrstva pri dodeljevanju statusa samozaposlenih v kulturi in možnost urejanja zadev tudi preko boljše normativizacije, ne le institucionalizacije.

Režiser Janez Janša je opozoril, da je vlada z ukinitvijo CSP pokazala popolno odsotnost politične volje, da uredi to umetniško področje, in predlagal, da odslej vsi producenti kot koproducenta projektov navedejo (neobstoječi) CSP – kot opozorilo vladi o njegovi vlogi.

V razpravi so udeleženci opozorili na pomanjkanje umetniške vzgoje v šolah, kjer se odprtost za umetnost začne, pri čemer je še posebej zapostavljen prav sodobni ples: Nedopustna se jim zdi tudi neodzivnost odločevalcev o kulturi in odsotnost dialoga z umetniki, ki vse bolj veljajo za parazite in ne za ustvarjalni del družbe.

Institucionalizacija sodobnega plesa je zato nujno potrebna, saj je država z institucijo prisiljena v vsaj nekakšen dialog, brez nje pa lahko ignorira celotno področje.

Tanja Lesničar-Pučko